

УДК 658.16:631.11

Є. М. Руденко,
аспірант, ХНАУ

ОЦІНКА САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У роботі досліджено основні методика оцінювання санаційної спроможності підприємств. Розроблено та апробовано інтегральну методика оцінювання санаційної спроможності сільськогосподарського підприємства. Обґрунтовано застосування результатів дослідження для визначення доцільності проведення санації підприємств з нестабільним фінансовим становищем.

In work the basic techniques of an estimation of capability of financial improvement of the enterprises are researched. The integrated technique of an estimation of capability of financial improvement of agricultural enterprises is developed. Application of results of research for determination of expediency of realization of sanitation of the enterprise with an unstable financial position is proved.

Ключові слова: санація, санаційна спроможність, фінансовий стан, ймовірність банкрутства.

ВСТУП

Підприємство, що знаходиться у кризовому стані, не завжди має достатньо шансів для відновлення нормального функціонування. Можливим є виникнення ситуації, коли після здійснення санаційних процедур тимчасово фінансовий стан підприємства покращується, а в подальшому відбувається стрімкий процес поглиблення кризових явищ і суб'єкт господарювання знову опиняється на межі банкрутства. При цьому кошти на його відновлення у процесі санації вже затрачені і не дали очікуваного результату. Для недопущення подібних випадків та визначення можливостей фінансового оздоровлення підприємства здійснюється оцінка його санаційної спроможності.

Дослідженням проблеми оцінки санаційної спроможності займається багато вчених-економістів, зокрема О.О. Терещенко, Т.М. Білоконь, А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, А.В. Чупіс, К.В. Багацька, Т.В. Булович, Р.О. Грешко, М.О. Кохан, А.І. Лачкова, Ю.М. Бурлака та ін. Науковцями розроблено методика оцінювання санаційної спроможності підприємств, адаптовані для окремих галузей економіки, окреслено загальні підходи до визначення можливостей фінансового оздоровлення підприємств. Проте, незважаючи на значні напрацювання у даному напрямі, на сьогоднішній день не сформовано єдиного інструментарію оцінки санаційної спроможності, який би давав однозначні висновки стосовно доцільності здійснення на підприємстві санаційних процедур.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Метою статті є аналіз основних методик оцінки санаційної спроможності, розробка та ап-

робація методичного підходу до оцінювання санаційної спроможності сільськогосподарських підприємств для визначення доцільності їх фінансового оздоровлення та можливостей проведення досудової санації на підприємстві.

РЕЗУЛЬТАТИ

Санаційна спроможність як економічна категорія являє собою складне і багатогранне поняття. Воно містить у собі теоретичну та практичну сторони. З теоретичної точки зору, це поняття, яке охоплює комплекс економіко-статистичних та інших методів оцінювання фінансових можливостей підприємства для проведення його санації. З практичної сторони, санаційна спроможність уособлює економічну здатність підприємства до фінансового оздоровлення, наявність усіх необхідних складових для успішного здійснення його санації.

Визначення, подане у фінансово-економічному словнику, характеризує санаційну спроможність як "сукупність фінансових, організаційних, технічних та правових можливостей підприємства, що перебуває у фінансовій кризі, які визначають його здатність до успішного проведення фінансової санації". До загальних передумов санаційної спроможності відносять наявність у підприємства потенціалу для майбутньої беззбиткової діяльності [1, с. 487].

Науковці пропонують наступне визначення: "санаційна спроможність — це сукупність можливостей підприємства для підтримання стійких тенденцій його розвитку в напрямках виробничої, соціальної, маркетингової та фінансової діяльності з метою забезпечення платоспроможності, конкурентоздатності та життєздатності у довгостроковій перспективі" [2, с. 162].

Санаційна спроможність — це наявність у підприємства, що перебуває у фінансовій кризі, фінансових, організаційно-технічних та правових можливостей, які визначають здатність до успішного проведення його фінансового оздоровлення. На підставі результатів оцінювання санаційної спроможності робиться висновок про доцільність чи недоцільність санації даної господарської одиниці. Якщо підприємство перебуває в глибокій кризі, несумісній з подальшим його існуванням, — виробничий потенціал зруйновано, структура капіталу та майна незадовільна, ринки збуту продукції втрачено, ефективної стратегії розвитку підприємства немає, то робиться висновок про те, що підприємство є санаційно неспроможним і його доцільно ліквідувати. Інакше санація означатиме лише відстрочення часу ліквідації підприємства і нічого, крім додаткових збитків, власникам та кредиторам не дасть [3, с. 129].

Крім того, санаційну спроможність можна розглядати як комплексну природну характеристику соціально-економічної системи, яка ґрунтується на здатності підтримувати її у збалансованому, стійкому стані, що й створює передумови для успішного функціонування. Вона виступає своєрідним "економічним імунітетом" підприємства, що визначає його здатність до протидії негативним впливам факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, формуючи його здатність до самовідтворення [2, с. 162].

В Україні визначення ознак втрати або відновлення платоспроможності здійснюється на основі застосування Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [4]. Згідно з Методичними рекомендаціями, під час проведення аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів підприємницької діяльності з метою виявлення серед них боржників та запобігання їх банкрутству оцінюється фінансова ситуація підприємств.

Поточною неплатоспроможністю характеризується фінансовий стан будь-якого підприємства, якщо на конкретний момент у зв'язку з випадковим збігом обставин тимчасово суми наявних у нього коштів і високоліквідних активів недостатньо для погашення поточного боргу, що відповідно до законодавчого визначення розглядається як неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх сплати грошові зобов'язання перед кредиторами, у тому числі із заробітної плати, а також виконати зобов'язання щодо сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше як через відновлення платоспроможності [4].

Ознаки критичної неплатоспроможності, згідно з Методрекомендаціями, мають місце в разі, коли на початку і наприкінці звітного кварталу присутні ознаки поточної неплатоспроможності, а коефіцієнт покриття і коефіцієнт забезпечення власними засобами наприкінці звітного кварталу менші за їхні нормативні значення — 1,0 та 0,1 відповідно. Якщо наприкінці звітного кварталу хоча б один із зазначених коефіцієнтів перевищує його нормативне значення або протягом звітного кварталу спостерігається їх зростання, перевага надається позасудовим заходам відновлення платоспроможності боржника або його санації в процесі провадження справи про банкрутство. Якщо за підсумками року коефіцієнт покриття менший за 1,0 і підприємство не отримало прибутку, такий його фінансовий стан характеризується ознаками надкритичної неплатоспроможності. У такому разі задоволення визнаних судом вимог кредиторів можливе шляхом застосування ліквідаційної процедури [4].

З такою точкою зору не можна погодитися, оскільки, по-перше, на основі двох показників сформулювати об'єктивні висновки стосовно неспроможності підприємства не можна; по-друге, значення коефіцієнта покриття, прийняте як граничне у даному нормативному документі, явно занижене. Так, загальноприйняте нормативне значення коефіцієнта покриття становить 2,0, що характеризується спроможністю підприємства за рахунок наявних оборотних активів покрити власні поточні зобов'язання. Отже, визначення можливостей фінансового оздоровлення підприємства лише на основі пропозованих показників може привести до хибних висновків, оскільки не дає повної картини стосовно обсягу ресурсів підприємства, його фінансових можливостей та ефективності діяльності. Для остаточного визначення санаційної спроможності потрібен додатковий аналіз. Науковцями розроблений цілий ряд методик оцінювання санаційної спроможності підприємства-боржника.

Грешко Р.О. пропонує для оцінювання санаційної спроможності промислових підприємств здійснювати селекційний відбір показників, що дозволить визначити рівень забезпеченості власним капіталом, ліквідність та платоспроможність, ділову активність, рух грошових коштів та рентабельність. Серед них домінуюче місце відведено окремим показникам ліквідності та платоспроможності, між якими існує тісний взаємозв'язок, що дає змогу визначити напрями мобілізації внутрішніх фінансових ресурсів підприємств і встановити їх санаційну спроможність з метою попередження неплатоспроможності [5, с. 10]. Дана галузева методика дозволяє оцінити санаційну спроможність промис-

лових підприємств в аспекті їх платоспроможності та забезпеченості фінансовими ресурсами.

Методичний підхід Кохан М.О. полягає в оцінюванні санаційної спроможності підприємств-боржників на основі визначеної системи збалансованих показників, у процесі якої передбачено розрахунок інтегрального показника санаційного потенціалу підприємства як результату синтезуючого використання математико-статистичних, фінансово-економічних та соціолого-експертних методів [6, с. 6]. Зважаючи на складність та трудомісткість розрахунків, даний метод у практичній діяльності є достатньо складним і може бути застосований лише за умови його автоматизації.

Т.М. Білоконь у своїй роботі запропонувала експрес-методику оцінки санаційної спроможності підприємств цукрової промисловості, результати якої необхідно представляти на перших зборах комітету кредиторів і направляти потенційним інвесторам.

Запропонований методичний підхід щодо визначення санаційної спроможності підприємств цукрової промисловості полягає у поєднанні в процесі оцінювання системи фінансових коефіцієнтів і показників оцінки господарської діяльності підприємства з урахуванням специфіки галузі й особливостей судового розгляду справи про банкрутство, що дозволить оперативно визначити доцільність санації цукрового заводу [7, с. 8—9].

У рамках фінансової санаційної спроможності пропонується розрахунок таких показників: коефіцієнт покриття, коефіцієнт забезпеченості власним капіталом, коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, коефіцієнт автономії, рентабельність продажу цукру, рентабельність всієї діяльності, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності капіталу. Стосовно оцінювання господарської санаційної спроможності підприємств цукрової промисловості, то запропоновані наступні показники: сировинна база, коефіцієнт використання виробничих потужностей, наявність управлінського персоналу та головних спеціалістів, тривалість виробництва, частка вартості палива в собівартості продукції, конкуренція, частка незаявлених вимог кредиторами, можливість стягнення дебіторської заборгованості, наявність пропозицій інвесторів [7, с. 9]. Розроблена галузева методика побудована за принципом розумної достатності, включає у себе значну кількість показників, є зручною у використанні та дозволяє сформулювати обґрунтовані висновки.

Лачковою А.І. було удосконалено та суттєво доповнено інструментарій інтегральної оцінки

санаційної спроможності підприємств роздрібно-торгівлі, що ґрунтується на моделюванні узагальнюючого показника санаційної спроможності. Даний підхід відрізняється від існуючих показниками індикаторної вибірки, критеріями оцінки, системою інтерпретації, і надає можливість достовірніше визначити підприємства, які мають передумови та внутрішні резерви для здійснення санаційної реструктуризації [8, с. 4].

У роботі Ю.М. Бурлака автором були розроблені та обґрунтовані алгоритми визначення санаційної спроможності сільськогосподарських підприємств, що передбачають 7—9 етапів аналізу, містять спеціально розроблені типи оцінок і спрямовані на визначення спроможності підприємства оздоровити фінансовий стан з використанням наступних чотирьох механізмів:

— перший — відновлення платоспроможності за рахунок наявних коштів, власних резервів, реструктуризації боргів і зовнішньої допомоги;

— другий — покриття нагромаджених збитків попередніх періодів шляхом використання основних резервів (санації балансу), фінансової допомоги власників та інших зовнішніх надходжень;

— третій — поліпшення майнового стану за рахунок наявних коштів, нагромадження власного капіталу, зовнішніх довго- та короткострокових запозичень;

— четвертий — зміцнення фінансової стійкості без і зі зміною структури власності або шляхом залучення позикових коштів [9, с. 9—10].

Розроблена автором методика може бути використана для комплексного оцінювання санаційної спроможності підприємства на етапі складання плану санації та вибору найбільш оптимальних санаційних заходів для конкретного боржника.

Найбільш ґрунтовною, на нашу думку, є методика оцінки санаційної спроможності, розроблена Терещенко О.О., яка передбачає послідовне вирішення наступних завдань:

1) аналіз виробничо-господарської діяльності;

2) аналіз фінансового стану підприємства;

3) дослідження становища підприємства на ринку факторів виробництва та збуту готової продукції.

Дані, отримані в результаті такого аналізу, супроводжуються визначенням сильних і слабких сторін підприємства, економіко-правовою експертизою наявної санаційної концепції та оцінкою ризиків, пов'язаних з її реалізацією [10, с. 81].

Перевагами даного методу є повнота охоплення всіх аспектів діяльності підприємства у процесі визначення його фінансової санації, що дає можливість повною мірою оцінити наявні

можливості підприємства з точки зору його фінансового оздоровлення. Недоліком є значний обсяг здійснюваних розрахунків, що вимагає значних затрат зусиль, часу та високої компетенції спеціалістів, що здійснюють оцінювання. Така методика виправдана при оцінці санаційної спроможності у довгостроковому періоді. А для попередньої оцінки санаційної спроможності у короткостроковому періоді її застосування не є виправданим.

Методику оцінки санаційної спроможності підприємства, яка поєднує кількісні і якісні способи фінансового аналізу, запропонувала у своїй роботі К.В. Багацька. Вона передбачає розрахунок ключових фінансових коефіцієнтів в поєднанні зі СВОТ-аналізом якісних характеристик підприємства та складається з наступних етапів: визначення глибини фінансової кризи, визначення сильних і слабких сторін підприємства, визначення санаційної спроможності. Для переведення якісних характеристик у кількісні запропоноване використання бальної шкали оцінки, за допомогою якої можна виявити загальну суму сильних і слабких сторін, загроз і можливостей. Вибір фінансових показників зумовлений задачами санаційного аудиту, а також особливістю оцінки санаційної спроможності, яка полягає в тому, що аналізу підлягає підприємство-боржник, фінансове становище якого характеризується як нестійке [11, с. 10]. Запропонована галузева методика дозволяє здійснити комплексне оцінювання всіх складових санаційної спроможності підприємства й сформулювати обґрунтовані висновки. Недоліком є застосування в оцінюванні СВОТ-аналізу, що містить у собі значну долю суб'єктивізму і потребує від спеціаліста високого рівня компетенції.

Санаційна спроможність — складне і багатогранне поняття, яке включає в себе численну кількість складових. Зважаючи на комплексність поняття, ми вважаємо за доцільне розмежувати його залежно від мети та характеру здійснення на оцінку санаційної спроможності у короткостроковому періоді та оцінювання санаційної спроможності підприємства у довгостроковій перспективі.

Метою здійснення оцінки санаційної спроможності у короткостроковому періоді є аналіз наявних у підприємства виробничо-технічних та фінансових ресурсів, структури капіталу та інших показників для виявлення поточних можливостей фінансового оздоровлення. За результатами попередньої оцінки санаційної спроможності робиться висновок про доцільність проведення процедури санації та наявність у підприємства передумов для успішного її здійснення. Дана оцінка здійснюється до складання плану санації і обґрунтовує доцільність

фінансового оздоровлення підприємства-боржника.

Остаточне оцінювання санаційної спроможності проводиться після складання плану санації і має на меті на основі планових показників висвітлення потенційних можливостей підприємства та його спроможності при збереженні існуючих тенденцій розвитку (темпів зростання прибутку, активів, динаміки заборгованості тощо) відновити свою платоспроможність на довгострокову перспективу.

Для оцінювання санаційної спроможності сільськогосподарських підприємств має бути сформована система показників-індикаторів, яка дасть змогу визначити можливості підприємства до відновлення нормального функціонування після здійснення санаційних процедур. Нами для оцінки санаційної спроможності сільськогосподарських підприємств у короткостроковому періоді була сформована наступна система показників-індикаторів: коефіцієнт відновлення платоспроможності протягом найближчих шести місяців; коефіцієнт загальної ліквідності; коефіцієнт автономії; коефіцієнт фінансової стійкості, який розраховується як відношення власного капіталу підприємства до його залученого на довгостроковій та короткостроковій основі капіталу; коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами, що розраховується як відношення робочого капіталу підприємства до його оборотних активів; коефіцієнт оборотності активів; товарна продукція підприємства на 100 га с.-г. угідь; фондовіддача; рентабельність.

Для більш глибокого дослідження було здійснено оцінювання значимості кожного із відібраних показників і визначено комплексний показник санаційної спроможності з урахуванням значення кожного фактора. Для аналізу було взято не фактичні значення показників, а їх відношення до нормативного або середньогалузевого значення. Значення індексів були скориговані на значимість кожного фактора в загальній моделі шляхом множення на вагові коефіцієнти, визначені експертним методом: коефіцієнт відновлення платоспроможності — 0,1; коефіцієнт загальної ліквідності — 0,2; коефіцієнт автономії — 0,2; коефіцієнт фінансової стійкості — 0,1; коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами — 0,05; коефіцієнт оборотності активів — 0,12; товарна продукція підприємства на 100 га с.-г. угідь — 0,1; фондовіддача — 0,03, рентабельність — 0,1.

У результаті підсумування отриманих значень було визначено інтегральний показник санаційної спроможності (Ісс). Значення показника нижче за 1,0 свідчить про відсутність у підприємства потенціалу для фінансового оздо-

ровлення, в той час як значення більше 1,0 показує реальну можливість підприємства відновити свою платоспроможність через оздоровчі процедури.

Апробація даної методики на даних фінансової звітності ТОВ АФ "Вербівське" дало наступні результати (табл. 1).

Як видно з таблиці, інтегральний показник санаційної спроможності підприємства становить -0,141, що свідчить про відсутність потенціалу виживання підприємства у процедурі санації. Зокрема, варто наголосити на негативних значеннях коефіцієнта автономії, фінансової стійкості, забезпеченості оборотних активів власними коштами та збитковості.

Визначимо рівень санаційної спроможності ДП ДГ "Червоний Жовтень", щодо якого господарським судом прийняте рішення про здійснення санації (табл. 2).

Провівши відповідні розрахунки, ми виявили, що у 2010 році інтегральний показник санаційної спроможності ДП ДГ "Червоний Жовтень" становив 1,040, що є вище за 1,0 та свідчить про наявність у підприємства необхідного рівня санаційної спроможності, а також достатнього обсягу ресурсів для відновлення платоспроможності та покращення фінансової стійкості. Коефіцієнт автономії та співвідношення власного і залученого капіталу вищі за нормативні значення. І хоча коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами від'ємний та показує недостатність власних джерел для фінансування оборотних активів, за умови виявлення тенденції до його покращення, загальну ситуацію можна оцінювати як позитивну.

Аналогічні розрахунки здійснено для СК "Лан" — стабільно працюючого підприємства з періодичними фінансовими труднощами (табл. 3).

З даних таблиці можемо зробити висновки, що у 2010 р. санаційна спроможність підприємства знаходиться на достатньому рівні. А отже, прове-

Таблиця 1. Визначення санаційної спроможності ТОВ АФ "Вербівське" Балаклійського району Харківської області за 2010 р.

№	Показники	Норматив	2010 р.	Індекс	Вагові коефіцієнти	Скориговане значення
1.	Коефіцієнт відновлення платоспроможності протягом найближчих 6 місяців	1,0	0,258	0,258	0,1	0,026
2.	Коефіцієнт загальної ліквідності	2,0	0,454	0,227	0,2	0,045
3.	Коефіцієнт автономії	0,7	-0,213	-0,304	0,2	-0,061
4.	Коефіцієнт фінансової стійкості	1,168	-0,176	-0,150	0,1	-0,015
5.	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами	0,216	-1,223	-5,664	0,05	-0,283
6.	Коефіцієнт оборотності активів	0,568	0,710	1,250	0,12	0,150
7.	Товарна продукція у цінах реалізації на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.	396,3	296,39	0,748	0,1	0,075
8.	Фондовідача	1,792	1,575	0,879	0,03	0,026
9.	Рентабельність, %	21,12	-22,09	-1,046	0,1	-0,105
10.	Інтегральний показник санаційної спроможності	x	x	x	1,0	-0,141

дення досудової санації на підприємстві дасть позитивний результат у довгостроковій перспективі. Інтегральний показник санаційної спроможності становив майже 1,154. Для досягнення більш високого значення інтегрального показника санаційної спроможності підприємству необхідно поповнити запаси оборотних коштів для підвищення коефіцієнта загальної ліквідності до нормативного рівня. Також негативно вплинуло на загальний результат зростання обсягів короткострокового кредитування у 2010 році, що призвело до зниження коефіцієнта автономії та коефіцієнта фінансової стійкості. Проте в цілому можна зробити висновок про те, що у підприємства є всі шанси при здійсненні процедури досудової санації покращити фінансовий стан та підвищити фінансову стійкість.

Методичний підхід було апробовано на 70 сільськогосподарських підприємствах Харківської та Чернігівської області, 32 з яких є відносно стійкими — стабільно розвиваються, проте мають періодичні фінансові труднощі, 38 — знаходяться в критичному фінансовому стані. Дослідження показали, що по групі підприємств з порушеним фінансовим станом 79 % з них не має достатнього потенціалу для фінансового оздоровлення і перебуває у стадії глибокої кризи; 21%

Таблиця 2. Визначення санаційної спроможності ДП ДГ "Червоний Жовтень" Балаклійського району Харківської області за 2010 р.

№	Показники	Норматив	2010 р.	Індекс	Вагові коефіцієнти	Скориговане значення
1.	Коефіцієнт відновлення платоспроможності протягом найближчих 6 місяців	1,0	0,460	0,460	0,1	0,046
2.	Коефіцієнт загальної ліквідності	2,0	0,834	0,417	0,2	0,083
3.	Коефіцієнт автономії	0,7	0,861	1,230	0,2	0,246
4.	Коефіцієнт фінансової стійкості	1,168	6,195	5,305	0,1	0,530
5.	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами	0,216	-0,199	-0,922	0,05	-0,046
6.	Коефіцієнт оборотності активів	0,568	0,166	0,291	0,12	0,035
7.	Товарна продукція у цінах реалізації на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.	396,3	94,65	0,239	0,1	0,024
8.	Фондовідача	1,792	0,972	0,543	0,03	0,016
9.	Рентабельність, %	21,12	22,11	1,047	0,1	0,105
10.	Інтегральний показник санаційної спроможності	x	x	x	1,0	1,040

становлять підприємства, що достатньою мірою забезпечені фінансовими ресурсами і мають всі шанси відновити платоспроможність та фінансову стійкість після проведення фінансової санації. Це ще раз підтверджує пріоритетність застосування санаційних процедур до сільськогосподарських підприємств, а не їх ліквідації.

По групі фінансово стійких було виявлено майже 19% підприємств, у яких санаційна спроможність нижча за одиницю. Тобто можна зробити висновок, що на даний момент означені підприємства можуть і не відчувати проявів кризи, проте в найближчій перспективі вона може проявитися більш явно і становити загрозу фінансовій стійкості та платоспроможності підприємства. Керівництву даних агроформувань необхідно провести певні антикризові заходи для стабілізації свого фінансового положення.

Запропонований методичний підхід до оцінки санаційної спроможності може бути використаний для аналізу фінансово неспроможних підприємств на етапі порушення справи про банкрутство та прийняття рішення про санацію боржника, на початковій стадії проведення досудової санації підприємств з нестійким фінансовим станом для визначення їх санаційної спроможності, а також у системі менеджменту підприємства для дослідження наявного санаційного потенціалу і доцільності здійснення досудової санації.

Література:

1. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. — Львів: Видавництво національного університету "Львівська політехніка", 2005. — 714 с.
2. Булович Т.В. Управління санаційною спроможністю підприємства як передумова його виживання / Т.В. Булович // Вісник Хмельницького національного університету. — 2009. — № 4, Т. 2. — С. 161—167.
3. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: монографія. — К.: КНЕУ, 2004. — 268 с.
4. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивно-

Таблиця 3. Визначення санаційної спроможності СК "Лан" Менського району Чернігівської області за 2010 р.

№	Показники	Норматив	2010 р.	Індекс	Вагові коефіцієнти	Скориговане значення
1.	Коефіцієнт відновлення платоспроможності протягом найближчих 6 місяців	1,0	0,597	0,597	0,1	0,060
2.	Коефіцієнт загальної ліквідності	2,0	1,172	0,586	0,2	0,117
3.	Коефіцієнт автономії	0,7	0,895	1,279	0,2	0,256
4.	Коефіцієнт фінансової стійкості	1,168	8,523	7,298	0,1	0,730
5.	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами	0,216	0,147	0,681	0,05	0,034
6.	Коефіцієнт оборотності активів	0,568	0,193	0,339	0,12	0,041
7.	Товарна продукція у цінах реалізації на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.	396,3	74,03	0,187	0,1	0,019
8.	Фондовіддача	1,792	0,235	0,131	0,03	0,004
9.	Рентабельність, %	21,12	-22,33	-1,057	0,1	-0,106
10.	Інтегральний показник санаційної спроможності	x	x	x	1,0	1,154

го банкрутства чи доведення до банкрутства / Затверджені Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 № 1361).

5. Грешко Р.І. Фінансова санація промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук ступеня кандидата екон. наук: спец. 08.00.08 "Гроші, фінанси, кредит" / Р.І. Грешко. — Тернопіль, 2008. — 20 с.

6. Кохан М.О. Організаційно-економічний механізм санації підприємств в Україні: автореф. дис. на здобуття наук ступеня кандидата екон. наук: спец. 08.00.03 "Економіка та управління національним господарством" / М.О. Кохан. — Львів, 2008. — 26 с.

7. Білоконь Т.М. Організаційно-економічний механізм санації підприємств харчової промисловості: автореф. дис. на здобуття наук ступеня кандидата екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами" / Т.М. Білоконь. — К., 2008. — 16 с.

8. Лачкова Л.І. Економічний механізм реструктуризації підприємств роздрібною торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук ступеня кандидата екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами" / Л.І. Лачкова. — Х., 2007. — 19 с.

9. Бурлака Ю.М. Фінансове оздоровлення сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. на здобуття наук ступеня кандидата екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами" / Ю.М. Бурлака. — К., 2008. — 16 с.

10. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2000. — 412 с.

11. Багацька К.В. Фінансовий механізм санації підприємства: автореф. дис. на здобуття наук ступеня кандидата екон. наук: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами" / Ю.М. Бурлака. — К., 2008. — 16 с.

Стаття надійшла до редакції 01.03.2012 р.